

Müstəqil dövlətimizdə Azərbaycan xalqının milli və dini mərasimləri, bayramları hər il dövlət səviyyəsində qeyd olunur. Bildiyimiz kimi, martın 1- dən oruc-luq ayı başlanacaq. Ramazan ayı ilə bağlı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi-nin Qazılar Şurası Fətva verib. Fət-vada deyilir ki, bu il Ramazan ayının 1-i miladi təqvimlə mart ayının 1-nə təsadüf edəcək.

Oruc tutmaqla insanlar iradə qüvvələrini, dözümlüyünü, təmiz olduqlarını da göstə-rə bilirlər. Müsəlmanlar bu ayda Allah və din qarşısında borc və vəzifələrini ləyaqətlə ye-rinə yetirmək fürsəti qazanır, orucluğu sı-naqlarından alnıaçıq çıxaraq yüksək əhvali-ruhiyyə ilə bayramı qeyd edirlər. Ramazan ayında oruc tutulması müsəlmanlara hicrə-tin ikinci (622-ci il) ili təyin edilmişdir. Ra-mazan ayı insanlara Allahı sevmək prinsip-lərini öyrədir, onlara öz iradə qüvvələrini, dözümlüyünü yoxlamaq imkanı verir, onları gözüaçıq, təmiz vicdanlı olmağa yönəldir və oruc tutmaqla ifadə olunur. Oruc Ramazan ayında tutulduğu üçün ona "Ramazan oruc-u" da deyirlər.

Fətfa deyilir: "Rəsulullah buyurdu: "O bir aydır ki, Allahın ziyafətinə dəvət olunur-sunuz, siz orada Allahın kəramət əhlindən qərar verilirsiniz, aldığınız nəfəslər bu ayda zikrdır, yatmağınız ibadətdir, elədiyiniz əməllər qəbul olunmuşdur, etdiyiniz dualar müstəcabdır."

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdik-dən sonra dövlətimizdə Azərbaycan xalqı-nın milli və dini mərasimləri, bayramları hər il dövlət səviyyəsində qeyd olunur. Rama-zan ayı insanlara doğru yol göstərən, doğru yolu və haqqı batıldən ayırmağı açıq-aşkar

On bir ayın sultanı - Ramazan

vəhdət və harmoniyanın ya-ranmasında, multikultura-lizm və humanizm ideyaları-nın bərqərar olmasında müstəsna rol oynayıb.

Fətfa deyilir ki, ərəfəsində olduğumuz on bir ayın sultanı olan Ramazanın gəlişi xalqımız üçün bu il də çox əlamətdardır: "Şükürlər olsun ki, Qarabağ Fatehi ki-mi tarixi ad qazanan Prezi-dentimizin fədakar səyləri və müdrik siyasəti sayəsində biz Ramazanı qalib xalq, böyük Zəfər niyyətinə yetiş-miş millət kimi qarşılayırıq. Mübarək ayın verdiyi bu fər-sətdən istifadə edərək suve-renliyimizin və ərazi bütövlü-yümüzün bərpası, əzəli tor-paqlarımıza Böyük Qayıdışın təmin olunması, viran qoyulmuş ərazilərimizə yeni nəfəs verilməsi, Qarabağda müasir həyat şəraitinin qu-rulması, bərpa edilmiş məs-

vəsile olan oruc ibadəti insanın daxili saflığı-na, pis vərdislərdən uzaq durmasına, Allah yolunda xeyirxah işlər görməsinə, fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam olmasına səbəb olur.

Milli-mənəvi dəyərlərimiz, adət-ənənələ-rimiz xalqımızın tarixində, özünüdərkində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanda bütün dinlərin və etnik qrupların nümayən-dələri birgə yaşayır və ölkəmizin uğurlu inki-şafına töhfələrini verirlər. Bütün dinlərə hö-rmətlə yanaşan Azərbaycanın islami dəyərlə-rə də olan münasibəti də əməli fəaliyyətdə aydın görünür. İslam və onun mahiyyətindən irəli gələn sülhpərvərlik, dözümlülük, bə-rəbərlilik, qardaşlıq və bu kimi dəyərlər Azər-baycanda tolerantlıq mühitinin, cəmiyyətdə

cidlərimizdə azanların verilməsi, bayram na-mazlarının qılınması naminə fəvqəladə uğur-lara imza atmış dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə, eləcə də ölkəmizin Birinci vitse-pre-zidenti Mehriban xanım Əliyevaya Azər-bay-can dindarları adından dərin minnətdarlığı-mızı bildirir, bu mübarək günlərdə onlara ən böyük ilahi nemət olan cansağlığı diləyirik. Bu möhtəşəm Zəfərin təcəllisi naminə canın-dan keçən bütün şəhidlərimizə Uca Allahdan rəhmət diləyir, qazilərimizə şəfaət və səadət arzulayırıq".

Allah bütün müsəlmanların oruc və na-mazlarını qəbul etsin! Amin!

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

dəlillərlə bəyan edən Quranın nazil olduğu aydır. Oruc tutmaqla inancılı insanlar mənə-vi-ruhi ucalığın, əxlaqi saflığın fərəhəni, şef-qət, mərhəmət, həmrəylik duyğularının sə-vincini yaşayırlar. İslamda ilin ayları arasın-da ən şəfaqətli və ən müqəddəs ay hesab edilən Ramazan ayı insanları gözəl niyyətlər və xeyirxah əməllər naminə birliyə çağırır ki,Azərbaycan xalqı da bu ay ərizində əmin-amanlıq, qardaşlıq kimi dəyərləri nümayiş etdirmiş oldular. Mənəviyyat və əxlaqın zən-ginləşməsində oruc ibadəti insanın daxili saflığına, pis vərdislərdən uzaq durmasına, Allah yolunda xeyirxah işlər görməsinə, fizi-ki və mənəvi cəhətdən sağlam olmasına sə-bəb olur. Ramazan ayının məqsədlərindən biri də müsəlmanların toplanması və görüş-məsidir.

Əlbəttə ki, gözəl əməl və gözəl niyyət in-sanı ülviləşdirir, onu ucaldır. Müsəlmanlar bu ayda Allah və din qarşısında borc və vəzifə-lərini ləyaqətlə yerinə yetirmək fürsəti qa-zanmış olurlar. İslam və onun mahiyyətindən irəli gələn sülhpərvərlik, dözümlülük, bə-rəbərlilik, qardaşlıq və bu kimi dəyərlər Azər-baycanda tolerantlıq mühitinin, cəmiyyətdə

vəhdət və harmoniyanın yaranmasında, mul-tikulturalizm və humanizm ideyalarının bər-qərar olmasında müstəsna rol oynayıb. Mux-təlif dini mənsubiyyətə malik insanların cə-miyyətimizin ayrılmaz tərkib hissəsi olaraq dövlətin diqqət, qayğı və himayəsini eyni dər-cədə üzərlərində hiss etməsi də Azər-bay-canda tolerantlıq mühitinin əsas göstəricisi-dir. Dövlət başçısı mütəmadi olaraq din xa-dimləri ilə görüşür, dini konfessiyalara mad-di yardımlar edilir, dini ibadət yerləri təmir-bərpa olunub inancılı insanların istifadəsinə verilir.

Bu gün ölkəmizdə Dini Qurumlarla İş üz-rə Dövlət Komitəsi fəaliyyət göstərir. Azər-baycan Prezidentinin məlum Fərmanı ilə Di-ni Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin ta-beliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu yaradılıb. Ölkəmizdə dövlətin dəstəyi ilə si-naqoqlar, məscidlər, kilsələr tikilib, bərpa olunub və bu, davam etməkdədir. Bu gün Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri mehribanlıq şəraitində yaşayır və hüquqları tam təmin edilir, müqəddəs hesab olunan milli-dini bayramların keçirilməsinə yüksək şərait yaradılıb.

Mənəviyyat və əxlaqın zənginləşməsinə